

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ПАХУЩА ОЛЬГА ПАВЛІВНА

УДК 331.101.26

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної (магістерської) роботи

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ

спеціальності 073 «Менеджмент»

(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор,
**Потишняк Олена
Миколаївна,**
Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
професор кафедри організації
виробництва, бізнесу та
менеджменту.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Стратегічними пріоритетами України є перехід до інноваційної моделі економічного розвитку, інтеграція в економічний європейський простір та розбудова соціальної держави. Найважливішою умовою реалізації цих стратегічних завдань є нагромадження та ефективне використання людського капіталу, тобто тих якісних рис працівників, які формують сучасні продуктивні здібності та перетворюють їх на головну продуктивну силу постіндустріальної економіки, заснованої на знаннях.

У процесі формування людського капіталу в сільській місцевості спостерігається низка проблем, які заважають ефективній інноваційній діяльності сільськогосподарських підприємств. Ключовими проблемами розвитку аграрного сектору економіки України є низький рівень інноваційності та технологічної модернізації, як наслідок – низька продуктивність праці; недостатнє матеріальне стимулювання працівників аграрного сектору; дефіцит висококваліфікованих кадрів, недосконала система прогнозування потреби у кваліфікованих робітничих кадрах та фахівцях із вищою освітою; низький попит населення на продукцію сільського господарства через недостатню платоспроможність; незадовільна якість життя сільського населення порівняно з міським, знецінення робочої сили в аграрному секторі, звуження сфери прикладання праці, ріст безробіття та поглиблення демографічної кризи в сільській місцевості.

Метою досліджень кваліфікаційної (магістерської) роботи є удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві.

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних **завдань**:

1. Охарактеризувати суть і принципи управління трудовими ресурсами на підприємстві.

2. Охарактеризувати методи управління персоналом та кадрову політику.

3. За допомогою економічних показників оцінити якість управління персоналом підприємства.

4. Визначити шляхи удосконалення управління персоналом та їх значення для підвищення ефективності роботи підприємства.

5. Розробити конкретні заходи щодо удосконалення управління трудовими ресурсами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення управління трудовими ресурсами у досліджуваному підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні, аналітико-дослідницькі та проектно-рекомендаційні аспекти операційного менеджменту в галузі управління трудовими ресурсами.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є положення економічної теорії, менеджменту, законодавчі та нормативні акти органів державної влади України, наукові розробки і публікації вітчизняних і зарубіжних учених-економістів з питань управління трудовими ресурсами в сільськогосподарських підприємствах.

Поставлені в кваліфікаційній (магістерській) роботі завдання вирішувались за допомогою таких методів дослідження: абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення, розробка моделей, схем формування і розвитку шляхів вдосконалення ефективності управління трудовими ресурсами підприємства, формулювання висновків); графічний (наочного зображення схем);

розрахунково-конструктивний (обґрунтування і розрахунок показників); статистико-економічний (аналіз розвитку і оцінка ефективності галузі виробництва сої) та ін. Достовірність отриманих результатів, висновків і пропозицій підтверджуються розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень при підготовці кваліфікаційної (магістерської) роботи були нормативні акти, періодичні видання, довідники, підручники, посібники, статистична звітність досліджуваного підприємства та статистичні збірники. Дослідження результатів діяльності підприємства охоплюють період за 2016-2018 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретично-методичному обґрунтуванні та прикладному опрацюванні напрямів та шляхів вдосконалення управління трудовими ресурсами досліджуваного господарства. А саме:

удосконалено:

- заходи з підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства шляхом обґрунтування управлінського рішення через застосування сучасних мотиваційних та стимулюючих механізмів високопродуктивної праці і підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників досліджуваного господарства;

набуло подальшого розвитку:

- підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства шляхом застосування сучасних методів мотивації працівників.

Практичне значення одержаних результатів
Кваліфікаційна (магістерська) робота виконана на замовлення сільськогосподарського підприємства. Зроблено висновки та сформульовано пропозиції, що

спрямовані на удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для удосконалення управління трудовими ресурсами в галузі. Результати досліджень опубліковані в матеріалах III Міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики», матеріалах міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічних систем», Віснику студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць, Матеріалах XIV міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми менеджменту».

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури. Вона виконана на 96 сторінках комп'ютерного тексту, містить 12 таблиць та 3 рисунки. Список використаних джерел налічує 60 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Трудовий потенціал та мотивація праці сільського населення» розглянуто: проблеми розвитку людського капіталу на селі; основні чинники мотивації аграрної праці; сучасний стан ринку аграрної праці в Україні.

У другому розділі «Аналіз виробничо-господарської діяльності досліджуваного сільськогосподарського підприємства розглянуто: організаційно-економічну

характеристику підприємства; аналіз виробничого трудових ресурсів підприємства; аналіз показників ефективності трудових ресурсів в підприємстві.

У третьому розділі «Шляхи поліпшення використання трудових ресурсів в досліджуваному підприємстві» розглянуто: передумови забезпечення ефективного використання трудових ресурсів досліджуваного підприємства; шляхи підвищення продуктивності праці; формування ефективної системи мотивації праці в підприємстві.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено теоретичне узагальнення і подане вирішення наукового завдання щодо вдосконалення організації та методики аналізу використання трудових ресурсів підприємства.

1. На основі узагальнення та зіставлення наукових поглядів учених щодо сутності трудових ресурсів встановлено, що існуючі визначення цього поняття мають еволюційний характер, вони змінювалися зі зміною підходів до управління людською діяльністю.

2. Встановлено основні чинники формування трудових ресурсів підприємства, визначено кількісні й якісні компоненти, які об'єднано в такі групи: демографічні, соціально-економічні, техніко-економічні та організаційні чинники. Визначено, що трудовий потенціал підприємства залежить від повноти його використання, що підтверджується результатами аналізу його ефективності.

3. Проведено аналіз статистичних даних показує, що основні показники ринку праці знаходяться в динаміці. Порівняно рівень зайнятості населення за досліджуваний період, можна помітити, що даний показник має тенденцію до зменшення.

4. З метою поглиблення аналізу ефективності управління персоналом удосконалено методичні підходи до аналізу трудових ресурсів, процедури якого об'єднано у блоки аналітичних операцій.

5. Одним із чинників, який має істотний вплив на стан ринку праці у сільській місцевості є рівень оплати праці. Рівень оплати праці у секторі сільського господарства залишається одним з найнижчих в економіці країни, але можемо сказати, що деякі позитивні зміни щодо оплати праці працівникам сільського господарства відбуваються.

6. Опираючись на статистичні матеріалів здійснено аналіз стану ринку праці сільського населення України за 2016-2018 роки. Запропоновано шляхи вирішення проблеми безробіття серед сільського населення. Вирішення даного питання тісно пов'язане з вирішенням проблеми соціального відродження села.

7. З метою підвищення ефективності використання кадрового потенціалу проведено аналіз мотиваційного профілю персоналу підприємства на основі результатів тестування та побудованої матриці аналізу системи управління персоналом. За результатами аналізу виявлено, що працівники віддають перевагу нематеріальним стимулам (в основному сприятливому організаційному клімату і можливості самовдосконалення).

8. Отже, для вдосконалення системи управління персоналом передусім потребує коригування система мотивації працівників з урахуванням виявлених невідповідностей між чинною діючою системою і перевагами, які ними визначені.

9. Комплексне поєднання існуючих підходів до методики та організації аналізу трудових ресурсів підприємства дало змогу говорити, що підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників може стати

одним із напрямків удосконалення механізму кадрової політики в досліджуваному сільськогосподарському підприємстві.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Смігунова О.В., Пахуща О.П. Методики навчання менеджерів у міжнародних корпораціях. *Матеріали III Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики» (23 – 24 квітня 2019)* : збірник наукових праць / за ред. І.А. Маркіної. – Полтава ТОВ «Сімон», 2019. – С.401 – 404.

2. Богомолова К.С., Пахуща О.П. Забезпечення зайнятості населення України. *Матеріали III Міжнародній науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики» (23 – 24 квітня 2019)* : збірник наукових праць. за ред. І.А. Маркіної. – Полтава ТОВ «Сімон», 2019. – С.195 – 198.

3. Пахуща О.П., Великоцька Н.О. Теоритичні основи і показники ефективності сільськогосподарського виробництва. *Управління соціально-економічних систем: матеріали міжнародної науково-практичної конференції.* – Харків, 2018. – с. 74-77.

4. Пахуща О.П., Великоцька Н.О., Роль системи менеджменту якості на підприємстві в забезпеченні його конкурентоспроможністю. *Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць.* – Харків: ХНТУСГ, 2018.-Вип. 2. – с. 47-49.

5. Пахуща О.П., Великоцька Н.О. Конкурентоспроможність та конкурентні переваги аграрних підприємств. *Вісник студентського наукового*

товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків: ХНТУСГ, 2018.-Вип. 2. – с.36-37.

6. Пахуща О.П Сучасні проблеми управління персоналом на підприємстві. *Матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми менеджменту».* – Київ: НАУ, 2018. – с. 403-405.

Анотація

Пахуща О.П. Удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві.

В кваліфікаційній (магістерській) роботі обгрунтоване стратегічне значення удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві, виявлені заходи з підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства шляхом обгрунтування управлінського рішення через застосування сучасних мотиваційних та стимулюючих механізмів високопродуктивної праці і підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників досліджуваного аграрного підприємства, а також підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства шляхом застосування сучасних методів мотивації працівників.

Ключові слова: трудові ресурси, конкурентоспроможність, кадровий потенціал, мотивація.

Summary

Pukhushcha O.P. Improvement of management of labor resources at the enterprise.

The qualification (master's) work substantiates the strategic importance of improving the management of human resources at the enterprise, identifies measures to improve the

efficiency of the use of human resources of the enterprise by substantiating the management decision through the use of modern motivational and stimulating mechanisms of highly productive work and improving the professional and qualification level of the enterprise also increase the efficiency of labor utilization ment by applying modern methods of employee motivation.

Key words: labor resources, competitiveness, human potential, motivation:-

Комп'ютерний набір і верстка
П.О. Пахуца

Підп. до друку 09.11.2019. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № ___

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.